

www.e-rara.ch

Joannis Barzaei heroum Helvetiorum epistolae

Barzaeus, Johannes

Friburgi Helvetiorum, 1657

Bibliothèque cantonale et universitaire Fribourg

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-141829>

Kapitel

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

C. De Sacelli huius consecratione. Vide Christ. Hartmanni Annales, in Eberhardo Abbate I. D. citatus locis compluribus.

III.

ARGUMENTVM.

ALBERTVS I. Habsburgo-Austriacus, Rudolphi F. Rom. Imperator, multorum in Heluetia Comitatum, locorumq; Dominus, cum de Principatu per eandem Heluetiam constituendo laboraret, Tres verò Ciuitates Vraniam, Suitiam, ac Subsiluaniam, id temporis iam Liberas, & à solo Imperio dependentes, sibi contrarias sentiret; Legatione ad easdem factâ persuadere conatus est, vt Domui Austriacæ sese vltro submitterent, eiusq; tutelam, abdicato Imperio, acceptarent, optimo loco sub Principibus Austriacis stature. Responso erat negatiua, cuius tenorem presenti Epistolâ Gualterus Fürstius, inter primarios Libertatis Helueticæ vindices Trium Ciuitatum verbis exponit. Guillmann. Rerum Heluet. l. 2. &c.

GVALTERVS FÜRSTIVS, Vraniensis.
LIBERIS BARONIBVS A LIECHTENBERG,
ET OCHSENSTEIN, Maiestatis Cæsareæ Legatis.

De antiquissimâ Trium Ciuitatum Libertate.

Silicet, Helueticæ telâ rudiore Mineræ,
Magnatum angustos sollicitare lares,
Ibit ad illustres etiam mea charta Barones,
Mæoniâ quanquam non sit amicta stolâ:
Ibit, & vt placido voluatur Epistola vultu,
Quod sperare iubet stirps generosa, petetâ

Suintia bellipotens, lituo Siluania gaudens,
 Et jaculo in medijs Vria læta jugis,
 Et populi quidcunque capit Siluania, quicquid
 Vria telluris, Suintia gentis habet;
 Multiplicem cum pace iubent offerre salutem,
 Quicquid & ista suas plebs habet inter opes.
 Nuper ab augustâ Romani Cæsaris aulâ,
 Cum foret in nostras missus uterque plagas;
 Vnanimem lætata tulit vicinia plausum,
 Principis electos digna locare viros.
 Grata fuit nostris Legatio tanta colonis,
 Pacisque omnimodam fecit vtrinque fidem.
 Grator at quantò nostras venisset ad aures,
 Tentasset patrium nî mutilare statum!
 Turpe pecus mutilum, turpis discordia rerum:
 Turpius, indignum sponte subire jugum.
 Par generosorum, Vos ergo, illustre Baronum,
 Lumina Teutonici nobilitata Soli,
 Vos perarata meâ, concernit, epistola dextrâ,
 Publica pro patrijs fert tamen ora focus.
 Hæc populi responsa dabit, summamque petitæ
 Expediet calamo non trepitante, rei.
 Quis Patriæ ritus, quæ Res sit publica nobis,
 Quaque sit Helueticus conditione Status,
 Credimus emeritos non ignorare Barones,
 Vòluunt sidereos qui quoque mente polos.
 Inclitus *Albertus*, cui nunc Germania pronas,
 Rite triumphato, subijcit, hoste, manus:
 Qui populos, qui jura sacri, fascesque gubernat
 Imperij, plenas vix satur inter opes:
 Tela per & flammam nos experietur amicos,
 Fida simul belli pectora, fida domi:
 Fida sed Imperio: capit Induperator honorem,
 Nil præcisa, in nos, Austria juris habet.
 Austria Pannonici tellus uberrima regni,
 Et gaudens flauâ Sueuia culta comâ.
 Ipsaque vicinis tellus habitata Tribocis,
 Atque in Teutonico natio crebra solo,
 Principibus subsint, dent annua pensa Dynastis:

Ista suos Comites nutriat, illa Duces:
 Nostra per & colles, distinctaque terra per undas,
 Nec terræ Comites, nec fouet ulla Duces:
 Stamus ab Imperio, nec conditione minori,
 Quàm reliqua Imperij libera membra, sumus:
 Libera membra sumus, solumq; agnoscimus illum,
 Per septem geminos, quem legit utna, Viros.
 Mancipij exosum Siluania & Vria nescit,
 Nesciet externum Suitia ferre, jugum,
Libera conditio, nulli subiecta Toparchæ,
 Patriam ab innumeris nobilitauit Auis.
 Hæc populi gaza est, hæc fuluo gratior auro,
 Hæc patriæ cunctis anteferenda bonis.
 Illius intuitu per tela, per arma, per hostes,
 Per sola, per sæui dura pericla sali,
 Per juga, per celsas confertim excurrimus Alpes,
 Irruimusq; feros, absque pauore, rogos.
 Hæc populo hanc Patriam nulli facit esse secundam,
 Nec poterant ipsi plura dedisse Dij.
 Dispare Sorte sumus. Terrarum alat altera gemmas,
 Altera purpureo fragret onusta croco.
 Altera Palladiâ cultorem ditet Oliuâ,
 Proferat illa suo cara metalla sinu.
 Triticeas inarata alibi dent jugera messes,
 Ac bis maturas tollat arista comas.
 Prata Therapnæus fecundet, & arua Galesus,
 Tingat Achæmenios melle, Choaspis agros.
 Lesbia turgescat decumanis Vineæ botris,
 Vnaq; Brisæos impleat vna cados.
 Dispare sorte sumus: contenti viuimus illâ,
 Quam Superi nobis attribuere plagâ.
 Hæc luxu vt careat, tamen hanc à Numine sortem,
 Iugiter vt dici *Libera* possit, habet.
 Certè vbi Libertas patrias stat salua per aras,
 Deliciarum omnem fungitur vna vicem.
 Libertate igitur cunctis potiore metallis
 Exuere, immensis est spoliare bonis.
 Hæc facit, vt vestris assensum reddere votis,
 Parere arbitrijs, Natio nostra neget.

Hæc declaratæ prima argumenta repulsæ,
 Parcat Majestas Cæsariana, dedit.
 Induperatorem (cui cætera præter, opimæ
 Austriacâ parent sub ditione plagæ)
 A populo nostro Legatio vestra poposcit,
 Vellet vt ipse suum, sponte vocare, Ducem,
 Proque clientelâ Romani Cæsaris, omnem
 Austriaco posthac Principi habere fidem.
 Præ namque Attalico, Dux eminent iste, tributo,
 Ipsius immensas arca flagellat opes.
 Ille inter Proceres longè celeberrimus omnes,
 Inter & illustres gloria prima Duces,
 Principibus, quâ dote animi, quâ robore sceptri,
 Quâ genere & culti nobilitate soli,
 Principibus tantùm Dux præualet iste coæuis,
 Noctiuagæ quantùm Lampas Eoa rotæ.
 Inde, quod asseritis, plebem defendere, & acres
 Arcere à patriâ scit regione Lupos.
 Nec Phalaris, sed tutor erit; iuuenesque senesque
 Proteget auxilio, non premet ipse iugo.
 Austriacâ non stare solet Busris in aulâ,
 Sanguine nil isto mitius orbis habet.
 Scinditur Imperium tragicâ persæpe ruinâ,
 Stante inter varios ambitione procos.
 Sequana, qui Francos; Bætis, qui lambit Iberos,
 Et qui Teutonicos, Albis & Ilter, agros;
 Cæsaream, de more, solent ambire coronam,
 Instar & expositæ fluctuat ipsa pilæ.
 Inde sitibundus sæuitque furitque Gradivus,
 Cæsar in extremâ dum latet Vtopiâ.
 Interregna quidem sæcli docuere prioris,
 Quis sit in Imperio sic titubante status.
 Eius enim membris quis ferre queatue petatue
 Auxiliatricem, sede vacante, manum?
 Austria Principibus semper prouisa benignis,
 Austria magnanimos lueta fouere Duces,
 Vt sibi commissos tueatur ab hoste clientes,
 Semper habet vires, semper habebit opes.
 Quanta Ducum ditio, quàm larga potentia stirpis,
 Quamq;

Quamq; sit Austriaci sarcina blanda jugi,
Nôsse potest, quisquis Germana per oppida, quisquis
Teutona solertem per, tulit, arua pedem.
Horrea formicæ quòd si locupletia tantùm,
Candida si tantùm tecta, columba petit:
Quid vetet ad tantos etiam aspirare patronos?
Quid tam magnificos sponte subire lares?
Ista quidem thesis est, hæc vestræ summa dietæ,
Verborum arguto, mellificata fauo.
Gratia sit verbis. Repetendæ hîc verò repulsæ
Causa sub est, Fidei non violanda fides.
Absit vt Helueticam (grauior nî causa superfit)
Mutet Verrumni quælibet aura, rotam,
Absit, ut Augustus queat unquam dicere Nobis;
Quando fidem astruitis, non nisi verba datis.
Si minùs illustres, si Codri è stirpe Nepotes,
Scommata ne memorem deteriora, sumus:
Ore tamen nullum tegimus fallace Sinonem,
Nec Græcâ infidos vendimus arte dolos.
Cæsaris augustas, atauorum ætate, sub alas
Contulit hoc nostrum, seque suosque, solum.
Tutelæ ejusdem tam longo à tempore pactam,
Truncabit ratio non nisi justa, fidem.
Tollitis Imperium? confestim tollitis omnem,
Cui parere velit Natio nostra, Ducem.
Austriacam candore animi, virtuteque belli,
Præ reliquis claram, nouimus esse *Domum*:
Hanc in Romano veneramur Cæsare, eidem
Quicquid auet titulo conueniente, damus.
Nos habet ipsa suos, ut semper habebat, amicos;
Quicquid enim juris possidet ipsa, damus.
Si redditus ullos, si quos Collegia census,
Debita si allegant, qualiacuhque, damus.
Vt verò Imperij fidis patiamur ab alis
Auelli populum, patria jura vetant.
Vt sub perpetui regionem hanc nomine feudi
Austria possideat, patria jura vetant.
Vt libertatem virtute ac sanguine partam
Occulat Eclipsis, patria jura vetant.

A reliquis jam facta licet sit sponsio terris,
 Sponsio per nostras non erit ulla plagas.
 Præteritos maturo animo si voluitis annos,
 Quæ petimus, priscis consona rebus erunt.
 Teutonicæ quis, quæso, tulit diadema coronæ,
 Qui Nos Imperij libera membra neget?
 Ille Palestinis celebræ FRIDERICVS ab armis,
 Celsa frequentato vectus ad astra sago:
 Qui Solymorum Vrbi, vaftris qui jura Sicaniis,
 Immensâ rerum prosperitate, dedit:
 Fortè Fauentinam cùm milite cingeret Urbem,
 Ac procul Vranijs castra locaret agris:
 Quàm pulchro nostram laudat diplomate gentem?
 Euehit Helueticam quâ grauitate fidem?
 Vriam, & annexas ulnis regalibus oras
 Suscipit, & nullam defore spondet openi.
 Affore constantem Rex astruit ipse fauorem,
 Somniat externum littera nulla jugum.
 LIBERAE adhæc homines nos CONDITIONIS haberi,
 Præsuræque omnem, mandat, abesse notam:
 Utque sub Imperij supremis jugiter alis
 Libera gens maneat, regia bulla iubet.
 RVDOLPHVM hic lubeat Friderico jungere, dignum
 Quem canat Ascreâ Castalis ipsa tubâ.
 Flos ille Helueticæ, decor ille ac gloria terræ,
 Imperij splendor, gentis & orbis amor,
 Cui Pompeianam victoria plurima laurum
 Debuit, & magnos vexit adusque Deos:
 Ille Quirinales meritis captare triumphos,
 Haud alio nostrum nuncupat ore Statum.
 LIBERA CONDITIO, quam nemo exterminet, inquit,
 Publica tam fortis tessera gentis, erit. b.
 Sic Pater Alberti, qui, tantum habuisse Parentem,
 Iure potest primis annumerare bonis.
 Quæritis, unde suum Libertas tanta fauorem,
 Aut ubi tam firmam nacta sit ipsa basin?
 Præstita in aduersis, bellique exercita virtus,
 Et bene propitij fulcra dedere Dij,
 Nelædam placidas exemplis pluribus aures,

Historiæ hîc omnem res ager una vicem.
 Gens inimica DEO, totumque inuisa per orbem,
 E Saracenorum perfida, peste, lues,
 Seculo ab hinc quinto, cum densæ grandinis instar,
 Itala feralem ferret in arua pedem:
 Iamque alias, rursumque alias grassata per urbes,
 Fædè etiam Latios depopularet agros:
 Ausa fuit, Siculis jam tollens cornua prædis,
 Et nimium Hesperijs facta superba bonis.
 Ausa fuit dominam Mauorte laceßere Romam,
 Bellonâ socias anteferente faces.
 Ausonij tremere ergo viri, titubare Quirites,
 Et *quæ* Romæ nulla sat esse suæ.
 Namque licet totum de septem montibus orbem
 Conspiceret, tantis prodigiola jugis:
 Ipsa tamen quassam septem de montibus urbem
 Protegere, ac tuto nescijt esse loco:
 Condita magnifico majestas Aelia cultu,
 Sub Vaticanis crebrior Ara tholis;
 Alta super Parias laquearia structa columnas,
 Ac multo insignes marmore & arte lares.
 Impia barbaricum dum effudit turba furorem,
 Vulcani rapidis esca fuère focis.
 Quicquid erat ruri, vel quicquid in urbe decorum,
 Vel fera præda hosti, vel fera flamma fuit.
 Antè ubi certamen Liberque Ceresque gerebant,
 Area tunc Martis, Terra Laboris, erat.
 Temporis interea, quod nos docuère parentes,
 Hæc quoque terra suam ferre rogatur opem.
 Illa suas ex templò acies, illa excitat entes,
 Illa, intermissâ, fertur in arma, morâ.
 Suitij, & Vranij, Siluanique, Haselijque,
 Lecta manus juvenum, turba animosa virum,
 Emensi aërias, non lentis passibus, Alpes,
 Saluere Ausoniam læti alacresque jubent.
 Hanc duce Pusterlâ, turmasque aciente Guidone,
 Per juga, per celeres ut tetigère vias;
 Impauido hostilem quærentes pectore facem,
 Illius extremam præstò habuère manum:

Et nunc, O Socij, nunc Martia promite corda,
 Nunc in sacrilegos fortiùs ite viros:
 Mittite tela citi, validas vibrare machæras,
 Quæ supereſt, omnem præcipitate moram,
 Flagitij ſentiña æquas dabit improba pœnas,
 Vos modò, vos alacres vertite ad arma manus.
 Cernitis, ut vaſtâ nequeant properare rapinâ?
 Ut calcitrantes præda fatiget equos?
 Barbaricam torquete haſtis, arcete ſariſſis.
 Exoſam terris ſideribuſque, luem.
 Hos animorum ignes ſimul ac generoſa ſecuta eſt
 Dexterâ, terribilem fecit in hoſte necem.
 Capère ingentem Mahometica caſtra ruinam,
 Heluetio iratas injcïente manus.
 Et vitam & ſpolium perdit Saracenus opimum,
 Nec compos prædæ prædo fit ipſe ſuæ.
 Namque ſibi viuos à tergo inſtare leones,
 Aut terrâ genitos, credit, aſſe fabros,
 Cedit, & abjectis tandem ſibi conſulit armis,
 Mercurijque agiles imbuit arte pedes.
 Oſtia, Parthenope, caput Orbis Roma, Tarentum,
 Oppidaque Heſperij nobiliora ſoli,
 Eijci ab hoſpitiò Libycos vidère colonos,
 Et noua feſtinâ quærere teçta fugâ.
 Italiae ſic parta ſalus. Honor inde, decuſque
 Prædaque noſtrates plurimâ manſit auos.
 Sed Vaticanam, Legio fortiffima, ſedem
 Hæredem parti fecit, ab aſſe, boni.
 Reddidit attonitos virtus tam rarâ Quirites,
 Gratia nec tantis deſuit æqua Viris.
 Cæſar & Antifteſ Romanæ maximus Vrbiſ.
 (Par, cui lupremus fertur in orbe gradus)
 Continuò dignos tantâ virtute fauores,
 Curiam, & eximij libera jura fori,
 Largiter indulgent. Romani inſignia regni
 Sub LVDOVICO tunc viguère PIO.
 Inſula GREGORIVM redimibat myſtica Quartum,
 Pontificum ſacras quæ tegit una comas.
 Papa quidem in Labariſ præclara inſignia, noſtros,